

Јединица локалне самоуправе: **град Краљево**

Сценарио – **највероватнији догађај са нежељним последицама**

	Општа питања
Опасност	- Назив опасности ПОПЛАВЕ - Опис опасности Поплаве су честе елементарне непогоде које могу бити локалних размера – уколико погађају насеље или мање заједнице, или великих размера – уколико погађају читаве сливове река и већи број општина. Време развијања поплава варира од случаја до случаја. Поплаве у равничарским крајевима се развијају полако, по неколико дана, за разлику од бујичних поплаве које се развијају брзо, некад и без видљивих знакова. Овакве поплаве формирају опасан и деструктиван плавни талас, који са собом носи муљ, камење, грање и отпад. До плављења долази и када ниво воде у рекама порасте толико да долази појаве подземних вода или до преливања преко насипа или када услед притиска воде на насипе дође до њиховог пробијања. До поплаве може доћи и услед пуцања и преливања бране због превеликог дотока воде – што проузрокује поплаву сличну бујичној поплави, али у много ширим и катастрофалнијим размерама. Поплаве се могу догодити свуда. Чак и врло мали потоци, речице, канали за одвод или кишни канали, који делују безопасно, могу изазвати поплаве већих размера. Преузето са: http://prezentacije.mup.gov.rs/sektorazastituispasavanje/saveti%20gradjanima/poplave.html
Појављивање	Место догађаја? Шира територија града Краљева, а посебно сливна подручја реке Ибар и реке Западне Мораве.
Просторна димензија	Захваћена површина? Поплавама је захваћена читава територија града Краљева – 1530км². Поплавама могу бити захваћене територије уз следеће реке: Рибница, Мрсаћка река, Жутаја, Бресничка река, Мусина река, Маква, Чађевац - Моравац, Ратинска река, Товарница, Ковачки поток, Жичка река, Брана у Ковачима, Лојанички поток, Буковичка река, Бревина, Гокчаничка река, Бињички поток, Лађевачки поток, Лева река, МЗ Рибница (унутрашње воде). Површина захваћене територије би била од 3 до 5 хиљада хектара, пре свега пољопривредно земљиште у долинама водотокова првог реда.
Интензитет	Интензитет догађаја?
Време	- Време појављивања? (доба дана, дан, месец и година) - Узрок уколико је познат? На територији града Краљева, услед великих количина падавина за кратак временски период, могу да настану бујичне поплаве (брдско-планинске месне заједнице), а након тога може доћи и до повећаног водостаја на водама првог реда (З. Морава, Гружа и Ибар) који превазилази ниво редовне одбране од поплава. Када је реч о временском периоду у односу на календарску годину и доба дана (у односу на нежељене ефекте), онда је то пролећни период (март / април) у времену од 22 до 06 часова. Важно је истаћи, да овакве поплаве су условљене и стањем хидро-техничких објеката узводно од Краљева (броне и језера:Гружа, Газиводе, Парменац, Међувршје, насипи на Западној Мораве у Чачку и сл) који се не налазе на територији града Краљева.
Ток	Временски ток развоја догађаја и шта је обухваћено? Падавине у већем обиму више од 30 л/м² у периоду од 3 часа, односно више од 40 л/м² у периоду од 12 часова, могу да изазову појаве бујичних водотокова брдско-планинских месних заједница. Паралелно или нешто касније може доћи до изливања Западне Мораве, почевши од Обрве, Мрсаћа, Лађеваца, преко Милочаја и Адрана, а онда Грдице, Сирче и Опланића (1-2 сата касније), па низводно Шумарица, Ратине, Врбе (3-4 касније) и Витановаца, Стубла и Чукојевца (4-5 сати касније). Паралелно са првим појавама поплава, може доћи до плављења приобаља у Витковцу и Витановцу од реке Груже. У нижим деловима месних заједница Рибница, Центар, Чибуковац и Конарево

	може доћи до унутрашњих поплава, односно изливања канализационе мреже и мреже атмосферске канализације, односно „урбане поплаве“. За очекивати је да се највеће поплаве, када је у питању захваћена територија, десе око 4-5 сати од прве појаве поплава.	
Трајање	Трајање и навести директни утицај наштићене вредности? У случају оваквих поплава, а у зависности од територије града (долина или брдско-планински делови), може се очекивати да изливање воде буде од 3 до 5 дана, у смилу задржавања воде на поплавленом подручју. Угрожено би било око 500 домаћинстава, а такође би била и угрожена путна инфраструктура (у прекиду око 50 километара локалних путева, оштећени или уништени мањи локални мостови и пропуси), електро - енергетски објекти, одређен број привредних субјеката, као и пољопривредна производња и сточни фонд.	
Рана најава	Да ли је догађај очекиван? Овакав догађај је очекиван, када је у питању најава РХМЗ и надлежних републичких и градских служби. Након добијеног упозорења РХМЗ, Градски штаб (који је надлежан у ситуацијама које прете да буду преточене у вредну ситуацију) издаје саопштење путем медија, али и информацију свим субјектима који у својим надлежностима имају одређене поступке, када је у питању одржавање и надзор критичне инфраструктуре, односно приправност за реаговање у циљу заштите и спасавања. Преко повереника цивилне заштите се прати стање на терену, када су у питању водотокови првог реда и реке: Рибница, Студеница, жичка река, Самаилска река, Мрсаћка река, Годачичка река, Маква и Чађавац, али и ситуација на терену Месних заједница: Конарево, Рибница, Јарчујак, Адрани, Сирча, Ушће, Рудно, Баре и Студеница. У зони Жичких бунара, могуће је деловање противплавним системима, а у циљу заштита изворишта водоснабдевања, као и у делу Адрана, када је реч о заштити привредних субјеката (ангажују се оспособљена правна лица - списак оспособљених правних лица је дат као документ у прилогу). Важна је континуирана комуникација са надлежнима из ЈП Србија воде, као и са градовима и општинама слива Западне Мораве. Ради успостављања комуникације на терену, важну улогу има Одељење Комуналне полиције и ватрогасно-спасилачке јединице СВС МУП-а, као и повереници цивилне заштите и Савети Месних заједница. Градски штаб за ВС комуникацију са учесницима и субјектима, врши преко ситуационог центра, кји у оваквим ситуацијама може да се успостави у присторијама сале 3 Градске управе града Краљева. Такође, за прикуљање и прослеђивање информација, користио би се и центар СВС 1985. У случају реаговања, а у складу са надлежностима реагују сви надлежни субјекти, а преко Одељења за послове цивилне заштите, упућује се информација свим институцијама и субјектима који могу да допринесу у акцијама заштите и спасавања, као и опоравка након поплаве. Институције од значаја, а које нису део система Градског штаба су: СКГО, УНДП, ФАО, Платформа ВОЛОНТЕР.РС, УГ АРС, али и општине и градови потписници Споразума о сарадњи слива Западне Мораве.	
Припремљеност	- Да ли је становништво припремљено? Овакав догађај је очекиван, када је у питању најава РХМЗ и надлежних републичких и градских служби, али становништво није у довољној мери припремљено. - Да ли су државни органи припремљени за одговор на догађај? Надлежни органи су припремљени, као и оспособљена правна лица (ЈКП Водовод, ЈКП Путеви, Србијаводе, ЈКП Чистоћа, Ватрогасци, Црвени крст Краљево, Центар за социјални рад, Градска управа, субјекти од посебног значаја итд.).	
Утицај	Штићене вредности	Приказ утицаја замишљеног сценарија
	Живот и здравље људи	На захваћеној територији живи око 4500 људи, од којих је угрожено око 700 људи, и то: 118 млађих од 18 година (м 64; ж 54), 519 од 18 до 75 година (м 259; ж 260) и 63 лица старија од 75 година (м 28; ж 35). Претпоставка је да од наведених угрожених, око 60%

		би се само евакуисало, 10% угрожених би одбило евакуацију, док би остали били евакуисани на прихватна места. Привремени смештај би био обезбеђен за 20 лица, док би остали самостално пронашли смештај, најчешће код пријатеља и родбине. Вероватноћа да дође до смртних случајева је мала или не постоји, а лакше телесне повреде би очевали код 10 лица, којима би била пружена медицинска помоћ на прихватном месту од стране службе хитне помоћи Дома Здравља. Процена је да не би било потребе за збрињавањем лица у здравственим установама. У односу на задати критеријум последица по живот и здравље људи, може се констатовати да је величина последица озбиљна.
	Економија/екологија	Штете могу да претрпе 19 привредних субјеката: БЕОТЕХ 036, ХТЗ СИТЕМ ПЛУС, ДВА БАГРЕМА СТР, ГТП ЛАСЕР ДОО, МИРАЈА ДОО, ТЕРМОТЕКС 2015, САЛА ЗА ИЗДАВАЊЕ ДРАГОВАЊЕ, ИСКОП ТРАНС БОГИЋЕВИЋ, ТАЛИЈА ДОО, ЈП "СРБИЈА ШУМЕ" ШГ "СТОЛОВИ", СПОКОЈ ПЛУС ТР, НОВИ ПАЗАР ПУТ А.Д., ЈКП ПУТЕВИ КРАЉЕВО, ПУТР ПЕКАРА ДАЧЕ, УР БАГЕРКОП, ЗУР ИСКОП, ЗР ЂОЛЕКС, НСМ ПАРКЕТ, ЕЛНОС ДОО, у укупном износу од приближно 13 милиона динара. Изгубљена добит (губици) наведених привредних субјеката услед прекида пословања у просечном трајању од 15 дана, била би у износу од приближно 10 милиона динара. Укупна штета на пољопривреди на приближно 3500 хектара, била би у износу око 33 милиона динара. Губици узроковани појавом око 25 клизишта у укупном износу од 50 милиона динара. Важно је истаћи да очекивани период у којем би се десиле поплаве, омугаћавају пресејавање на одређеном броју пољопривредних парсела (процена је 90%), па помоћ у виду садног материјала, нафте и опреме, за коју би се град обратио према ФАО и Влади Републике Србије, у многостручно одлучује о коначној цифри, када су у питању штете на пољопривреди. С'рм у вези, процене ПССС Краљево ће у многостручно дефинисати даља поступања и у датом тренутку, бити од значаја за пољопривредни фонд. Такође, евакуација УКУПНЕ ШТЕТЕ У ИЗНОСУ ОД 150 МИЛИОНА ДИНАРА, ШТО ЧИНИ 2,5% БУЏЕТА ГРАДА КРАЉЕВА КОЈИ ПРИБЛИЖНО ИЗНОСИ 6 МИЛИЈАДРИ ДИНАРА. У односу на задати критеријум последица по економију/екологију, може се констатовати да је величина последица мала.
		1. Укупна материјална штета на критичној инфраструктури, трошкови на:

	Друштвена стабилност	На 10 мостова, могућа је појава штета у укупном износу од приближно 15 милиона динара, док би штета могла бити могућа на око 50 километара путева у укупном износу од приближно 83 милиона динара (Коловозне површине, канали поред пута, цевасте пропусти, потпорни зидови и сл.). Такође, могућа су оштећења корита водотокова са водним објектима у укупној дужини од приближно 15 километара у укупном износу од 36 милиона динара. УКУПНЕ ШТЕТЕ У ИЗНОСУ ОД 250 МИЛИОНА ДИНАРА, ШТО ЧИНИ ОКО 4,2% БУЏЕТА ГРАДА КРАЉЕВА КОЈИ ПРИБЛИЖНО ИЗНОСИ 6 МИЛИЈАДРИ ДИНАРА. У односу на задати критеријум последица по друштвену стабилност – критичну инфраструктуру, може се констатовати да је величина последица умерена. 2.Укупна материјална штета на установама/грађевинама јавног друштвеног значаја, трошкови на: Не очекују се значајна оштећења на установама/грађевинама јавног значаја. Може доћи до унутрашњих поплава појединих објеката, попут објеката Предшколске установе (вртић Невен), као и у прекидима функционисања неких објеката основних школа и амбуланти Дома Здравља на сеоским подручјима (Годачица, Студеница, Рођевићи,Лазац и др.) услед недостатка воде за пиће или прекидима у саобраћајним комуникацијама, који условили прекиде у обављању делатности. У односу на задати критеријум последица по друштвену стабилност – установе/грађевине јавног друштвеног значаја, може се констатовати да је величина последица минимална.
Генерисање других опасности	• Мултиризик Овакве поплаве, по правилу, прате и појава клизишта (мултиризик), одрона и ерозионих процеса, посебно изражени на брдско-планинским територијама месних заједница, као и делу Ибарске магистрале (путни правац Краљево-Ушће). Епидемија, Одрони, клизишта и ерозија, Недостатак воде за пиће.	
Референтни инциденти	• Да ли је у прошлости било сличних догађаја и када? Најсвежија сећања су везана за поплаве 2016, 2017, 2020. и 2013.године. Услед великих количина падавина, за кратак временски период (до 24 сата), долазило је до изливања, пре свега, водотокова првог реда (Западна Морава, Гружа и Ибар), али и до појаве бујичних поплава (углавном брдско-планинске месне заједнице на територији града Краљева) и, у једном делу, појаве унутрашњих поплава, односно „урбаних поплава“ (нижи делови града – Адрани-Шеовац, Рибница и центар града).	
Информисање јавности	• Да ли постоји правовремено и прецизно информисање јавности?	